

مرفقہ اور گرای و قضاوت اخلاقی مسابرسان

فرج الله ایدی

۱۳۹۷

سرشناسه : ایدی، فرج الله، ۱۳۶۴ -

عنوان و نام پدیدآور : حرفه‌ای‌گرایی و قضاوت اخلاقی حساب‌رسان / فرج‌الله ایدی.

مشخصات نشر : تهران: انتشارات صالحیان، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری : ۸۹ص.

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۴-۰۷۱-۷

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

موضوع : قضاوت (اخلاق)

موضوع : Judgment (Ethics)

موضوع : اخلاق حرفه‌ای

موضوع : Professional ethics

رده بندی کد ره : ۱۵ / BJ۱۴۰۸ / الف ح ۹ ۴ ۱۳۹۷

رده بندی دیویی : ۱۵۰۲۳۲

شماره کتابشناسی ملی : ۸۰۳۴۷۰

عنوان : حرفه‌ای‌گرایی و قضاوت اخلاقی حساب‌رسان

نویسنده : فرج‌الله ایدی

ناشر: صالحیان

صفحه آرا: رباب رجبی

سال و نوبت: چاپ: اول، ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۴-۰۷۱-۷

آدرس : دفتر انتشارات : میدان انقلاب - کارگر جنوبی - کوچه شهدای

ژاندارمری - پلاک ۱۲۷ - واحد

تلفن: ۶۶۹۷۹۳۰۰

۰۹۱۹۰۸۱۰۱۴۲

سایت:

www.pubsalchivian.ir

قیمت: ۱۵۰۰۰

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱۳
مقدمه.....	۱۵

فصل اول «پیشینه و مروری بر اصطلاحات تخصصی» ▲

تعریف و درک؛ حسابداری و حسابرسی.....	۱۹
نگاهی، قایمه ای.....	۲۰
از حسابداری حرفه ای تا حسابرسی.....	۲۱
دیگر، اجرا می شود و چشم انداز تکامل حسابداری حرفه ای است.....	۲۲
حسابرسی در قوانین رسمی.....	۲۲
تاریخچه سازمان حسابرسی.....	۲۲
تاریخچه حسابداری در ایران.....	۲۳
سرمایه داری تجاری و رندانش.....	۲۵
بازار سرمایه و شرکتهای سهامی.....	۲۹
انقلاب صنعتی و نقش آن در سیر حسابداری رسمی به حسابداری صنعتی.....	۳۰
گذری تحلیلی بر نقش و وظایف یک حسابرس به عنوان شخصیتی حقیقی.....	۳۱

فصل دوم حسابرسی ▲

ابتدا بدانیم؛ حسابرسی یعنی چه؟.....	۳۵
علیت نیاز به حسابرسی؛ یا دلایل تقاضا جهت حسابرسی.....	۳۵
فرضیه نمایندگی ۱.....	۳۵
فرضیه اعتمادسازی ۲.....	۳۶
فرضیه اعتباربخشی ۳.....	۳۶
استانداردهای حسابرسی.....	۳۷
استانداردهای عمومی.....	۳۷
استانداردهای عملیات (رسیدگی).....	۳۷
استانداردهای گزارشگری.....	۳۸
انواع حسابرسی.....	۳۸

۳۹	از نظر اهداف و موضوعات مورد رسیدگی
۳۹	حسابرسی صورتهای مالی
۳۹	حسابرسی رعایت
۳۹	حسابرسی عملیاتی
۳۹	حسابرسی عملکرد یا مدیریت
۳۹	حسابرسی از نظر دلیل ارجاع کار
۳۹	حسابرسی الزامات
۴۰	حسابرسی انضباطی
۴۰	حسابرسی از نظر ماهیت رسیدگی
۴۰	بررسی و ارزیابی سیستم کنترلهای داخلی
۴۰	رسیدگی اثباتی
۴۰	رسیدگیهای خاص
۴۰	ویژگیهای حسابرس؛ فردی و حرفه‌ای
۴۱	ویژگیهای فردی حسابرس
۴۱	استقلال و جایگاه سازمانی
۴۲	ویژگیهای حرفه‌ای حسابرس
۴۲	تعهد به منافع عمومی
۴۲	استقلال حسابرس
۴۲	قضاوت اخلاقی
۴۲	انجام در باور
۴۳	انجام اراده
۴۳	وجدان اخلاقی
۴۳	بی طرفی
۴۳	انواع حسابرسان
۴۳	حسابرس مستقل
۴۳	بازرس قانونی
۴۳	حسابرسی داخلی

▲ فصل سوم حرفه‌ای گرای در حسابرسی

۴۵	حرفه‌ای گرای در حسابرسی
----	-------------------------

۴۵	تعاریف؛ حرفه و حرفه ای گرایی
۴۶	حرفه ای گرایی در حسابداری
۴۶	مفهوم قضاوت حرفه ای
۴۸	تعریف قضاوت حرفه ای
۴۸	چارچوب قضاوت حرفه ای
۴۹	ابعاد حرفه ای گرایی
۴۹	دانش تخصصی
۵۰	شایستگی
۵۰	صداقت و انسجام رفتار
۵۰	ممنوعیت پذیر
۵۰	خود-تنظیمی
۵۱	تصویر

فصل چهارم قضاوت اخلاقی در حسابداری ▲

۵۳	صلاحیت حرفه ای
۵۴	صلاحیت اخلاقی
۵۴	ویژگی های ساختاری
۵۴	اختیار
۵۵	پذیرش
۵۵	ویژگی های مهم شخصیتی
۵۶	تهیج پذیر
۵۶	برونگرایی
۵۶	انعطاف پذیری (گشودگی نسبت به تجربه)
۵۶	توافق (سازگاری):
۵۶	باوجدان بودن (وظیفه شناسی)
۵۶	ویژگی های حسابرسان موفق
۵۷	موضوعات بنیادی و اولیه: داشتن صلاحیت اخلاقی و حرفه ای
۵۸	۱- داشتن چشم انداز آتی و درک غریزی از کسب و کار
۵۸	۲- داشتن توانایی دیدن تصویر بزرگ (دید کلی) از کسب و کار
۵۹	۳- ارتقای مهارت های اجتماعی

۵۹	۴-بهبود قدرت تصمیم گیری
۶۰	۵-داشتن توانایی رهبری
۶۰	۶-مهارت های ارتباطی
۶۱	اهداف حرفه حسابرسی
۶۱	الف - اعتبار -
۶۱	ب - حرفه ای بودن -
۶۱	پ - کیفیت خدمات -
۶۱	ت - اطمینان -
۶۲	اخلاق حرفه ای
۶۳	وفاداری و احساس مسئولیت اجتماعی
۶۳	آیین رفتار حرفه ای
۶۴	فرایند تصمیم گیری در حسابرسی
۶۶	اصول بنیادی اخلاقی در حسابرسی
۶۷	الف - درستکاری -
۶۷	ب - بی طرفی -
۶۷	پ - صلاحیت و مراقبت حرفه ای -
۶۷	ت - رازداری -
۶۷	ث - رفتار حرفه ای -
۶۷	ج - اصول و ضوابط حرفه ای -
۶۷	احکام آیین رفتار حرفه ای
۶۸	سطوح مختلف احکام
۶۸	احکام به سه بخش تقسیم می شود
۶۸	الف) درستکاری و بی طرفی
۶۸	ب) تضاد منافع:
۶۸	ج) صلاحیت حرفه ای
۶۹	د) رازداری
۶۹	ه) استقلال
۶۹	احتمال ورود خدشه به استقلال حسابرسان
۶۹	۱. داشتن روابط مالی با صاحبکار
۶۹	۲. داشتن رابطه شغلی با صاحبکار
۶۹	۳. ارائه سایر خدمات به صاحبکار

۴. روابط شخصی و خانوادگی..... ۶۹
۵. مالکیت سرمایه..... ۶۹
۶. حق الزحمه..... ۶۹
۷. وجود دعاوی حقوقی بین صاحبکار و حسابرس..... ۷۰
۸. حق الزحمه:..... ۷۰
۹. فعالیت های ناسازگار با حرفه..... ۷۰
۱۰. آگهی و تبلیغات..... ۷۰
۱۱. ارتباط با سایر حسابداران مستقل..... ۷۰

▲ فصل پنجم چالش های فراروی حسابرسی در ایران

۱۲. درک معنی؛ حسابرسی و وظیفه..... ۷۱
۱۳. چالش های پیش روی حسابرسی..... ۷۱
۱۴. برخی مغایرات شرایط بوم با اصول بنیادین حسابرسی..... ۷۲
۱۵. تدوین استانداردها در ایران؛ تهدید فرصت و تاکنون چگونه صورت گرفته است؟..... ۷۲
۱۶. آیا استانداردهای موجود با استانداردهای بین المللی مطابقت دارد؟..... ۷۳
۱۷. برخی محدودیت های سازمان حسابرسی در ایران..... ۷۳
۱۸. چرا استانداردهای بین المللی در ایران اجرا نمی شود؟..... ۷۴
۱۹. چالش کلی بودن گزارش های حسابرسی..... ۷۵
۲۰. چالش انتظارات..... ۷۶
۲۱. یک چالش؛ وجود حسابرسی تقلب..... ۷۶
۲۲. ایده ای برای رفع نقصان عدم وجود حسابرسی تقلب..... ۷۷
۲۳. سخن پایانی..... ۷۹
۲۴. منابع و مآخذ..... ۸۳
۲۵. منابع فارسی..... ۸۴
۲۶. منابع لاتین..... ۸۶

پیشگفتار

قضاوت اخلاقی نوعی اندیشیدن اخلاقی، برای دست یافتن به احکام اخلاقی رفتارها و اثبات نادرستی اخلاقی برخی رفتارها است. هنگامی که می خواهیم درباره ی کاری بگوییم درست یا نادرست، الزامی یا غیر الزامیست؛ از فرایندی به نام استدلال اخلاقی بهره می گیریم. یک نکته مهم در این زمینه این است که آیا با استدلال واقعاً می توان به احکام اخلاقی دست یافت؟ اینجا استدلال به معنای کاوش های عقلانی است. حس اخلاقی یا شهود عقلانی یا در واقع احکام اخلاقی نوعی درک اخلاقی است و باید ادراک و احساس شود. در این رویکردها سخن از استدلال اخلاقی بی مناسبت. (بایروکرت، ۱۳۸۰) زیرا درک و احساس اساساً متفاوت از اندیشه است. بنابراین، طریقه وقتی می گوییم چیزی خوب یا رفتاری درست است مانند این است که بگوییم این سیب قرمز یا این پیرچشمه نرم است. اما در استدلال با مفاهیم و اندیشه سر و کار داریم. غیر از این رویکردها دیگر، طریقه پردازان معتقدند همه احکام اخلاقی نیازمند قضاوت اخلاقی است. اما چه چیزی باعث می شود یک نوع استدلال، اخلاقی دانسته شود؟ اینجا دو مطلب باید از هم تفکیک شود یکی این که چه چیز باعث اخلاقی شدن استدلال می شود و دیگر آن که چه چیزی باعث اخلاقی شدن حکم می شود. در مورد مطالب اول، می توان گفت اگر نتیجه یک استدلال، حکمی اخلاقی باشد آن استدلال اخلاقی است. مورد معیار اخلاقی شدن حکم اختلافاتی به چشم می خورد. دیدگاهی معتقد است اگر محمول قضیه ی «خوب» «صواب» درست و امثال اینها باشد، این قضیه یک قضیه اخلاقی است. این نگاه به تبع «مور» معتقد است به کاربردن اصطلاحات اخلاقی باعث اخلاقی شدن حکم است. نگاه ای یگر معتقدند چیزی که باعث اخلاقی شدن یک حکم می شود هدف خاصی است که به طور کلی نهاد اخلاقی در خدمت آن است. مسأله دیگر این است که آیا اگر تمام مقدمات یک استدلال از واقعیات باشد می توانند نتیجه ای از سنخ بایدها بدهند؟ مثلاً اگر گفتیم خدا هست می توان گفت پس باید دستورات او گوش فرا داد. دیدگاهی معتقد است در یک استدلال اخلاقی حداقل یکی از مقدمات لزوماً باید هنجاری یا ارزشی باشد. «دیوید هیوم» معتقد است نمی توان از هست ها بایدها را به دست آورد. اما برخی گفته اند چنین استدلال هایی قیاسی نیستند بلکه استدلال هایی خاص هستند در عین این که کاملاً درست و منتج اند. در مقابل عده ای می گویند این نوع استدلالها استدلال هایی قیاسی

هستند و بر این ادعا شواهدی ارائه می کنند. نکته دیگر در استدلال اخلاقی این است که آیا این استدلالها، استدلال هایی حقیقی اند یا نه؟ مراد از این بحث این است که همان گونه که در استدلال های حقیقی بر امری استدلال می شود و چه استدلال کننده به نتیجه استدلال میل داشته باشد چه نداشته باشد؛ باید ملزم به پذیرش نتیجه باشد. آیا استدلال های اخلاقی هم اینگونه اند. مثلاً فرض کنید شخصی قاضی است و ادله و شواهد فراوانی مبنی بر گناهکار بودن فرزند خود می یابد او با استدلال گناهکاری فرزند خود را اثبات می کند و باید تبعات این استدلال را بپذیرد. اما قلباً هیچ میلی به پذیرش و باور این حقیقت ندارد. این یک استدلال حقیقی است. حال آیا استدلال های اخلاقی نیز از این نوع اند یا نه؟ همیشه وقتی استدلال اخلاقی صورت می گیرد بر نوعی دلالت بر این دارد که میلی از سوی استدلال کننده بر تحقق نتیجه استدلال وجود دارد. برسم به تبع نظریه سیجویک معتقدند استدلال های اخلاقی استدلال هایی عملی اند نه حقیقی. با این معنا که در استدلال های اخلاقی "شخص در صورت پیش بینی دقیق و تصور شایسته ی نتیجه مختلف رفتار به آن میل پیدا می کند".